

גם אצלנו הודיעו על הוצאת נשים וילדים, עם חשיכה. דובר על פינוי אמהות וילדים, וכן קשישים וחולים. לפנות ערב הגיעו שלושה שריונים, פחות מדי. בכל זאת הצליחו איכשהו להכניס את כולם. אך מישוהו, פרט ללוחמים, היה צריך להישאר. נני הודיעה לי שלא תצטרף לילדים. כפי שהעריכה את המצב, תושארנה במקום העולות החדשות, שהגיעו אלינו בשבועות האחרונים. היינו אוכלוסייה לא קטנה, חברים ופלמ"ח, שהיו כל הזמן בסוירים וצריך היה לבשל עבורם, ולהכין אוכל גם בלילות. עפרהילה ואילן לא הבינו, למה אמא לא הלכה איתם. להסביר את זה לא יכולנו. חוץ משרה נאמני, החובשת המקצועית, נני הייתה הותיקה והאם היחידה שנשארה - ונתקלה באי הבנה מוחלטת וביקורת מכל עבר. ליד מגרש החניה היה מתח רב והתפרצויות היסטוריות, בני וצעקות של כמה חברות, לאו דווקא אמהות - ניצולות שואה, שלא עמדו להם העצבים בציפייה למה שיקרה. השיירה יצאה אל תוך הלילה, והגיעה לחוף מבטחים - על חוט השערה. על כך שמענו רק כעבור כמה ימים. נני תפסה פיקוד על המטבח.

למחרת הופגזה יד-מרדכי והותקפה ע"י חיל רגלים וטנקים. ההתקפות נהדפו, אך היו הרוגים נוספים. מצבר מכשיר הקשר נחלש, והיו בעיות עם תחמושת. בלילה הצליחה חצי מחלקת פלמ"ח להיכנס, עם מצבר חדש ותחמושת. שמירת המצרים לא הייתה קפדנית מדי. את שבוע הקרב על יד מרדכי ליוונו מרחוק, בחרדה למה שעלול לקרות. ידענו כבר, שהביצורים שלנו אינם עמידים בפני התקפה ישירה. צריך להעמיק את התעלות. יתר על כן - לשבור את הקו הישר שלהן, כדי למנוע פגיעות מהאוויר. לא להימצא בעמדות הפתוחות! כחיילים המצרים לא היו שווים הרבה; האיום היה בכמות החיילים ובנשק. אבדותיהם היו כבדות ולא דאגו להוצאת ההרוגים והפצועים מהשטח. בלילה חברי יד-מרדכי יצאו ואספו בחוף נשק ותחמושת.

בימים הבאים ניסו לוחמי הפלמ"ח לחדור בלילות ליד-מרדכי, כדי להכניס תגבורת ותחמושת ולהוציא פצועים. פעמיים נכשלו. פעם אחת המרגמה, לפתיחה באש הסחה, התקלקלה. בפעם השנייה נתקלו במארב מצרי. בלילה השלישי ירד גרשון שוב עם מחלקה והצליח להיכנס. אך חברי יד מרדכי הודיעו לו, שאין הם מסוגלים יותר להחזיק מעמד. 25 הרוגים השאירו שם, והחליטו לעזוב את המקום. עם שחר הגיעו אלינו; פצוע בליווי חובשת נשארו מאחר ונפלו לידי המצרים. "אנחנו גמורים. לו היה לנו נשק כבד יכולנו להחזיק מעמד. כ-400 מצרים מוטלים הרוגים סביב לגדר המשק". כעבור כמה שעות באו לקחת אותם, כ-50 - 60 איש ואישה. הם לא ידעו וגם אנחנו לא, שבששת ימי העמידה שלהם עשו היסטוריה, לפחות לארץ הקטנה שלנו: הם שיבשו את לוח ההתקדמות של המצרים.

הוחלט לפנות עוד באותו ערב כל בחורה שאינה נחוצה כאן ושצריכים אותה עם הילדים המפונים, ששהו לעת עתה בראשון לציון. בערב בא רכב לקחתן. הייתה הסתערות על המשורייני: הלוחם האמיץ ביותר מעדיף את הדיבור ללחימה; באם נראה מפלט באופק - מה רע לנצלו. שחררנו קבוצת נוער רומנית, נערים ניצולי שואה, שלא היו מסוגלים שוב לשמוע ניפוץ פגזים. שלחנו אותם, ועוד שלוש, ארבע חולות. רוב הרווקות מקבוצת העולות החדשות סירבו לעזוב. הן נזדעזעו מכך, שגני שלחה את ילדיה ונשארה כאן. גם הזוג המאוהב לא היה מוכן להיפרד בשום מחיר.

סיור הפלמ"ח מצא למחרת בבוקר בחור תועה בשדה, מבלבל לגמרי, שניסה למצוא דרכו צפונה. היה זה דוד חרון, בעל משפחה, יוצא הולנד, שכבר היה כמה שנים במשק. אישתו וילדיו היו עם המפונים, אך אחרי ההפגזה הראשונה הוא גמר אומר בלבד, לא להישאר כאן יותר. הוא לא רצה להיות יותר בקיבוץ, ולא רצה להיות יותר בארץ, הוא רצה שקט. לא הייתה ברירה, אלא לשלחו בהזדמנות הראשונה צפונה.

ניתנה הוראה להפסיק את החפירה המטורפת. ב-36 השעות האחרונות עבדנו רצוף ללא הפסקה, כל אחד לעצמו. עכשיו צריך לנוח. איך נעמוד עם תבוא ההתקפה? היינו משוכנעים, שאנחנו בתור. כל אחד תפס את מקומו, בעמדות, במקלטים. מקלט אחד הפך למפקדה, שני למטבח, אחר למרפאה. היינו מחופרים. הטלפונים פעלו, התצפיות דיווחו. המטבח הודיע, שגמרנו עם קיצוב האוכל. יש רק לדאוג לחלוקה לעמדות.

גברה עלי העייפות, אחרי יומיים ללא שינה. רציתי רק לישון. ואז נחת הפגז הראשון. תחילה מחוץ לגדר, השני כבר היה בפנים - פלוק...בררוס! הרעש אפילו לא כל כך נורא... מצאתי לי איזה חור לאורך התעלה המרכזית, שמעתי עוד פגז - ונרדמתי! ולא שמעתי כלום במשך שלוש שעות וכמה עשרות מטחי פגזים. התעוררתי מקולות נפץ מהולים בטרטור מנועי מטוסים. לא מעלינו, רחוק יותר. היינו עדים למבצע ראשון מסוגו - 'כוחותינו הפציצו את מגדלי (אשקלון). איך עשו זאת, איני זוכר, סיפרו משהו על חביות חומר נפץ מעורבב במסמרים, בנימין רדצ'בסקי גברעם